

Materiały informacyjne (R. 5:4-2(h)) Rozwód lub rozwiązanie małżeństwa – rozstrzygnięcie sporów stanowiące alternatywę wobec tradycyjnego postępowania sądowego

Descriptive Material (R. 5:4-2(h)) - Divorce or Dissolution - Dispute Resolution Alternatives to
Conventional Litigation (Polish)

Rozwiązywanie kwestii spornych w sprawach o rozwód czy rozwiązanie małżeństwa może być kosztowne i trudne. Niniejszy dokument otrzymują strony w sprawie o rozwód lub rozwiązanie małżeństwa (numer sprawy opatrzone literami FM). Kalendarz spraw rodzinnych (z numerem FM) obejmuje: rozwód, rozwiązanie rejestrowanego związku partnerskiego, zakończenie nieformalnego związku partnerskiego i unieważnienie małżeństwa. Tylko sędzia może orzec rozwód lub rozwiązanie związku pomiędzy stronami. Konieczne może być również rozstrzygnięcie następujących kwestii: podział majątku i długów, alimenty matrymonialne, alimenty na dziecko, opieka nad dzieckiem i czas spędzany z ojcem lub matką. Sędzia może rozstrzygnąć wszystkie te kwestie podczas rozprawy. Istnieją jednak inne metody ich rozwiązania. Mogą one być bardziej skuteczne, mniej kosztowne, dyskretne i mogą zmniejszyć poziom konfliktu pomiędzy stronami podczas rozprawy w sądzie. Warto omówić takie alternatywne rozwiązania z adwokatem.

Poniżej zamieściliśmy krótki opis metod, które mogą pomóc w rozstrzygnięciu sprawy.

Mediacja¹

Mediacja jest sposobem pokonywania różnic pomiędzy stronami z pomocą odpowiednio przeszkolonej, niezależnej osoby trzeciej. Strony, wraz z adwokatami lub bez nich, spotykają się z mediatorem w neutralnym miejscu. Mediator nie reprezentuje żadnej strony i nie oferuje porady prawnej. Strony zachęca się do zaangażowania adwokata, który doradzi w zakresie praw przysługujących im w procesie mediacji. Mediator pomaga stronom zidentyfikować kwestie sporne, zgromadzić informacje potrzebne do podjęcia przemyślanych decyzji i ułatwia rozmowy pomiędzy stronami, aby wspólnie mogły znaleźć rozwiązanie, które będzie dla nich satysfakcjonujące. Mediacja ma pomóc w rozstrzygnięciu spraw sądowych w nieformalny sposób za obopólnym porozumieniem. Sąd posiada listę zatwierdzonych mediatorów; dostępne są również usługi prywatnych mediatorów spoza zatwierdzonej listy. Ostateczną decyzję w sprawie udzielenia rozwodu czy rozwiązania małżeństwa podejmuje sędzia.

Arbitraż

Decydując się na arbitraż strony zrzekają się prawa do rozwiązania spornych kwestii przez sąd na rzecz ich rozstrzygnięcia w procesie arbitrażu. W tym procesie sporne kwestie sprawy rozstrzyga niezależna osoba trzecia. Strony wybierają i angażują arbitra oraz uzgadniają, które kwestie będą przez niego rozstrzygnięte. Decyzja arbitra jest ostateczna i wiążąca. O ile arbiter może rozstrzygnąć pewne kwestie, ostateczną decyzję w sprawie udzielenia rozwodu czy rozwiązania małżeństwa podejmuje sędzia.

Proces prawny oparty na współpracy

Proces prawny oparty na współpracy pozwala stronom reprezentowanym przez adwokatów wspólnie pracować nad rozwiązaniem spornych kwestii bez udziału sądu. Strony wraz z reprezentującymi je adwokatami spotykają się, a w razie potrzeby konsultują ze specjalistami, którzy nie są adwokatami, ale fachowcami w swojej dziedzinie. Do takich specjalistów zalicza się certyfikowanych doradców finansowych, certyfikowanych księgowych, licencjonowanych klinicznych pracowników socjalnych, psychologów, licencjonowanych

¹ Zasady Sądu nie zezwalające na korzystanie z mediacji w sprawach, w których wydano tymczasowy lub stały nakaz ograniczenia kontaktu zgodnie z Ustawą o zapobieganiu przemocy domowej, pozostają w mocy.

profesjonalnych doradców, licencjonowanych specjalistów terapii małżeńskiej i rodzinnej oraz psychiatrów. Wszyscy uczestnicy rozumieją i zgadzają się, że celem tego procesu jest zastąpienie tradycyjnej procedury rozwodowej. Strony również rozumieją, że proces prawny oparty na współpracy ulegnie zakończeniu, jeśli którakolwiek ze stron złoży pozew o rozwód czy rozwiązanie małżeństwa. Jeśli do tego dojdzie, strony nie mogą zaangażować tych samych adwokatów lub kancelarii prawnych, które reprezentowały ich w procesie opartym na współpracy, do prowadzenia sprawy rozwodowej.

Korzystanie z usług fachowców

W ramach albo w uzupełnieniu metod podanych powyżej, strony sprawy rozwodowej mogą skorzystać z pomocy wykwalifikowanych fachowców przy rozwiązaniu spornych kwestii. Mogą oni pomóc stronom rozwiązać wszystkie lub niektóre kwestie w danej sprawie. O ile takie podejście może rozstrzygnąć pewne kwestie, ostateczną decyzję o udzieleniu rozwodu czy rozwiązaniu małżeństwa podejmuje sędzia.

Połączenie alternatywnych metod

Zależnie od okoliczności, pomocne może być połączenie mediacji, arbitrażu, procesu prawnego opartego na współpracy i/lub pomocy wykwalifikowanych profesjonalistów do rozstrzygnięcia wszelkich spornych kwestii sprawy rozwodowej.

Podsumowanie

Każdy rozwód czy rozwiązanie małżeństwa jest niepowtarzalne - podobnie jak każdy związek. O tym, jaka metoda jest najlepsza do rozwiązania spornych kwestii, decydują specyficzne okoliczności każdej sprawy. Warto skorzystać z porady adwokata, aby dowiedzieć się, czy mediacja, arbitraż, proces prawny oparty na współpracy czy też usługi profesjonalistów mogą pomóc rozstrzygnąć sporne kwestie danej sprawy rozwodowej.